

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-34-42, факс: 255-33-13, e-mail: comeuoint@v.rada.gov.ua

ВИСНОВОК

**щодо проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів
України щодо стимулювання кредитування**
(реєстр. № 5711 від 25.06.2021, н.д. Тарасенко Т.П., Камельчук Ю.А. та інші)

Комітет розглянув проект Закону на своєму засіданні 06 жовтня 2021 року (протокол № 84) відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України.

1. Загальна характеристика законопроекту

Згідно з пояснювальною запискою метою законопроекту є забезпечення балансу прав та обов'язків сторін кредитних правовідносин та захист від нарахування у період карантину штрафів і пені за кредитами (позиками) сумлінних позичальників (фізичних осіб і суб'єктів господарювання), які реально потребують державної підтримки в умовах карантину, зокрема, тих, що на сьогодні втратили доходи з об'єктивних причин.

Також пропонується надати сторонам кредитних правовідносин можливість у період дії карантину у договірному порядку за згодою сторін передбачати зміну процентної ставки.

2. Належність законопроекту за предметом правового регулювання до сфери дії права Європейського Союзу

Проект Закону за предметом правового регулювання належить до сфер фінансових послуг та захисту споживачів, що відповідно до Закону України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» від 18 березня 2004 року № 1629-IV належить до пріоритетних сфер, в яких здійснюється адаптація законодавства України до законодавства Європейського Союзу та охоплюється зобов'язаннями України передбаченими у рамках Глави 6 «Заснування підприємницької діяльності, торгівля послугами та електронна торгівля» Розділу IV «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею» Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію).

3. Відповідність законопроекту праву ЄС

За результатами правового аналізу проекту Закону щодо його відповідності *acquis* ЄС та Угоді про асоціацію слід зазначити таке.

Згідно з положеннями *статті 417 Угоди про асоціацію* встановлено, що Україна поступово наближає своє законодавство до *acquis* ЄС відповідно до Додатка XXXIX до цієї Угоди, при цьому уникаючи створення бар'єрів у торгівлі.

Розділом «Споживче кредитування» Додатку XXXIX до Угоди про асоціацію визначено, що положення Директиви 2008/48/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 23.04.2008 про кредитні угоди для споживачів, яка скасовує Директиву Ради 87/102/ЄЕС (OJ L 133, 22.5.2008, р. 66–92) (далі – Директива 2008/48) мають бути впроваджені протягом 3 років з дати набрання чинності цією Угодою.

Запропоновані законопроектом зміни до Розділу II Прикінцеві та перехідні положення Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо підтримки платників податків на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» щодо здійснення державного нагляду за діяльністю банків, небанківських фінансових установ та інших осіб, які здійснюють діяльність із надання фінансових послуг, в межах компетенції органів державного регулювання та нагляду на ринках фінансових послуг в період дії карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України на всій території України з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19) **відповідають** положенням статті 20 Директиви 2008/48, в якій зазначено, що Держави-члени забезпечують, що за кредиторами здійснюється нагляд або їх діяльність регулюється зі сторони державного органу або установи, незалежної від фінансових організацій.

Законопроектом пропонуються зміни до Цивільного кодексу України, Закону України «Про споживче кредитування», Закону України «Про банки і банківську діяльність», якими встановлюється, що в період здійснення в Україні заходів щодо запобігання виникненню, поширенню і розповсюдженню епідемій, пандемій коронавірусної хвороби (COVID-19), заборона на підвищення процентної ставки за кредитним договором не поширюється:

1) на кредитні договори, що були укладені після набуття чинності Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо стимулювання кредитування»;

2) на зобов'язання, які виникли за кредитними договорами, що були укладені до 12 березня 2020 року, але є чинними на дату набуття чинності Законом

України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо стимулювання кредитування»;

3) на кредитні договори, в яких передбачена змінювана за своїм типом процента ставка;

4) на випадки, коли збільшення розміру процентної ставки за кредитним договором відбувається шляхом укладення сторонами угоди про внесення змін до кредитного договору.

Вищезазначені зміни **частково враховують** наступні положення Директиви 2008/48:

– частину другу статті 8, якою визначено, що Держави-члени забезпечують, що, якщо сторони погодилися змінити загальну суму кредиту після укладення кредитної угоди, то кредитор оновлює наявну у нього фінансову інформацію про споживача та оцінює кредитоспроможність споживача до будь-якого значного збільшення загальної суми кредиту;

– пункт (f) частини другої статті 10, в якому зазначено, що кредитні угоди містять таку інформацію, викладену в чіткий та зрозумілий спосіб, зокрема, про позичкову ставку, умови, що регулюють застосування позичкової ставки та, за наявності, будь-які довідкові ставки, що застосовуються до первинної позичкової ставки, а також періоди часу, умови та порядок зміни позичкової ставки; якщо за різних умов застосовуються різні позичкові ставки, то вищевказана інформація має вказувати всі застосовні ставки.

Додатково необхідно зазначити, що текст законопроекту містить ряд правових норм, що згідно зі *статтею 282 Угоди про асоціацію*, не відповідають принципу правової визначеності, а саме, прийняття запропонованої законопроектом редакції може призвести до створення різного регулювання одних і тих самих правовідносин, коли до одних позичальників буде діяти заборона щодо підвищення процентних ставок та звільнення від сплати штрафу за прострочення зобов'язань за кредитним договором, що був укладений в період з початку дії карантину (12 березня 2020 року) до дати набрання чинності Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо стимулювання кредитування», а до інших позичальників, такі положення не застосовуватимуться, при цьому карантин може бути подовжений Кабінетом Міністрів України на невизначений строк.

4. Висновок Комітету з питань інтеграції України до ЄС

Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо стимулювання кредитування (реєстр. № 5711 від 25.06.2021, н.д. Тарасенко Т.П., Камельчук Ю.А. та інші) за своєю метою не суперечить Угоді про

асоціацію, але потребує суттєвого доопрацювання з метою врахування зазначених норм Директиви 2008/48 та усунення правової невизначеності.

Голова Комітету

І.О. КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Климпуш-Цинцадзе Іванна Орестівна
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000EED52E007FC38E00
Дійсний до: 20.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-20/06-2021/312326 від 07.10.2021

665974